

פ ר ו ט ו ק ו ל מס. 38

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום ד',
ד' בסיון תשי"ב - 28.5.52 בשעה 11.00

ש.ה.

חובות:

- ד. בר רב האי: היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- ש. בבה
- י. בן צבי
- י. בר יהודה
- ש. גרדי
- י. כסה
- א. סטופ
- ו. צבהי
- פ. רוזן
- ח. רובין
- א. ריזאל נאור
- י. שפירא

המוזמנים:

מר רוזמי - מזכיר הכנסת

סדר - ה - י - ו - מ

המשך הדיון בצעת החקנון (סעיפים 10, 15 ו-16)

היו"ר ד. בר רב האי:

בשעת הדיון שכבר התקיים ביחס לסעיף 10, המגדיר את השתתפות היושב-ראש בויכוח ובהצבעה, לא היו חילוקי דעות ביחס לאי-יכולתו של יושב-ראש הכנסת להיות חבר באחת מוועדות הכנסת או להשתתף בויכוח במליאת הכנסת; היו חילוקי דעות רק ביחס לזכותו להשתתף בהצבעה. אשר לסגני היושב-ראש, התקבל על דעת כל חברי הוועדה שהם יוכלו להיות חברים בוועדה מוועדות הכנסת, להשתתף בויכוח ולהצביע בשעה שאינם מא מכהנים כיושב-ראש. אשר להשתתפותם בויכוח ובהצבעה בשעה שהם מכהנים כיושב-ראש, חלוייה ההכרעה בהחלטה שתתקבל לגבי יושב-ראש הכנסת.

י. שפירא:

זכותו היסודית של כל חבר כנסת היא להשתתף בהכרעה הכנסת. לפי דעתי אי-אפשר לשלול זכות זו גם מחבר כנסת שנבחר להיות היושב-ראש, אם כי הטעם הטוב מחייב שהוא ישתמש בזכות זו לעתים רחוקות עד כמה שאפשר. ציון הדבר בתקנון הנו פגיעה בזכות זו ולדעתי שלילת זכות ההצבעה מאחד מחברי הכנסת היא אף בלתי-חוקית, באשר על ידי כך הופך מספר חברי הכנסת מ-120 ל-119. ישנן הזדמנויות מסוימות בהן יש אפשרות חשיבות מיוחדת לכך שיושב-ראש הבית יביע דעתו. יכולה להיות קונבנציה שהיושב-ראש בדרך כלל לא ישתתף בויכוח ואף לא בהצבעה, אולם קביעת הדבר בתקנון מהווה פגיעה בחוק שהעניק לו את הזכות להיות חבר כנסת ולמלא אחת התובות היסודיות המוטלות עליו.

א. ריזאל נאור:

אני מסכימה שאין לשלול מן היושב-ראש את זכות ההצבעה, אולם עליו יהיה להשתמש בה רק לעתים רחוקות ביותר, כאשר הדבר יראה הכרחי בעיניו. לעומת זאת אני חושבת כי יש מקום לציין כי היושב-ראש לא ישתתף בויכוחים, באשר מעמדו הגבוה מחייב אותו לעמוד מעל לויכוחים המפלגתיים. בעניינים מיוחדים, החורגים ממסגרת הפולמוס היומיומי, יש תמיד בידו האפשרות להביע את דעתו, אולם במקרים אלה היא נושאת יותר אופי של הצהרה מאשר של ויכוח - כפי שעשה זאת היושב-ראש ביחס ליהודי עיראק או ביחס לשואה.

שה/רב

פר. רוזטי:

ברשות הוועדה אנו רוצה לומר כי לא זו בלבד שבתקנון שאר הפרלמנטים נקבעו דברים הנוגעים במיוחד ליושב ראש, אשר אי-אפשר להגדירם בכתב, כי אם גם הגיעו לידי מסקנה שמן ההכרח הוא להשאיר את השימוש בסמכויות אחדות לשיקול דעתו ולטעמו הטוב של היושב-ראש, כי אלו הם הקווים הפיקציות העיקריות לפיהן נבחר בדרך כלל יושב-ראש.

פ. רוזן:

באנגליה נהוג שיושב ראש הכנסת אינו נמצא באולם בשעה שהוא איננו מנהל את הישיבה. כאשר הוא מנהל את הישיבה, הוא ממילא אינו יכול להשתתף בוויכוח, כי אז נוצר מצב שאין יושב-ראש. לפיכך אני מציע למחוק את הפסוק כולו, פרט למלים "יושב ראש הכנסת לא יהיה חבר בוועדה מוועדות הכנסת. את הסגנים אין מזכירים בסעיף זה. אאצא

ה צ ב ע ה

ההצעה נחקבלה.

להשאיר
הסתייגויות: חבר הכנסת בר-יהודה מציע ~~אאצא~~ את הפסוק בשלמותו חברת הכנסת רוזאל-נאור מציעה למחוק רק את המלים "לא השתתף בהצבעה."

סעיף 15:

היו"ר ד. בר רב האי:
בוועדת המשנה הציע חבר הכנסת לנדאו לקבוע את מספר חברי הכנסת לצורך סעיף זה לישרים, במקום שלושים.

הותלט לנסח את הסעיף 15 כדלקמן:

אחרי המלים "מאת הממשלה" יוספו המלים "מוועדת הכנסת"; במקום "30 חברי כנסת" יהיה כתוב "25 חברי כנסת".

סעיף 16:

היו"ר ד. בר רב האי:
היו חברים בוועדת המשנה שגרמו כי יש לאפשר לכל סיעה לדרוש את כינוסה של איזו ועדה שהיא, מבלי להתחשב במספר חברי אותה סיעה בוועדה. כן היו חילוקי דעות ביחס לפרוצדורה המוצעת כאן, המתייבת כינוסה של ועדת הכנסת בכל מקרה שתבוא דרישה כזאת.

פ. רוזן:
אני מסכים לכך שוועדה הכנסת או הממשלה תוכלנה לבנס איזו ועדה שהיא, אך אני חושב כי נוסף לזאת צריכה להינתן זכות זו גם לנשיאות הכנסת. שנית, אני חושב כי אותם חברי הוועדה המקוניניים לזמן ישיבה צריכים לפנות את יושב-ראש אותה ועדה ולא אל ועדת הכנסת. אני מציע שמספר חברי הוועדה שיכולים לתבוע כינוס ישיבה יקבע כרבע ולא כשליש.

י. בר יהודה:

התפקיד היחיד אותו רצו מנסחי סעיף זה להטיל על ועדת הכנסת, הייתה ההחלטה ביחס להכרת המשך עבודתה של ועדה מסוימת בתקופת הפגרה, לשם סיום הטיפול בענין מסויים, כגון תקציב המדינה, חוק האזרחות או כד'. בתוך ימי הפגרה לא הוטל כל תפקיד מיוחד על ועדת הכנסת. יכול לקרות משהו חוץ כדי ימי הפגרה, ואז ניתנת האפשרות בידי הממשלה או בידי תלך מן הוועדה, לבנס ישיבה. אם יש לפנות במקרה זה אל הנשיאות או אל יושב-ראש אותה ועדה, זוהי שאלה טכנית. הנשיאות יכולה לגלות יזמה בבינם ועדת הכנסת בלבד, כי ועדה זו היא מעין סניור קוננונט של הכנסת.

א. סטופ:

אני חושב כי אי-אפשר להשאיר להכרעתה של כל ועדה אם עליה להכנס לישיבה מיוחדת

א. סטופ:

או לאו. אני מציע להשאיר גם סמכות הקביעה במקרים כאלה בידי ועדת הכנסת.

י. שפירא:

אין ספק כי אצריכה להיות אפשרות גם לממשלה וגם למספר מסויים של חברי ועדה, לדרוש לכנס ישיבה מיוחדת של הוועדה הן כדי ימי הפגרה. ליושב-ראש הכנסת לצריכה להיות גם כן הסמכות לכנס את ועדת הכנסת ולפיכך אני הושב כי בידי הכנסת עומת.
לטעמי 15 אני מציע להוסיף שאפשר יהיה לכנס את המליאה גם לפי דרישת ועדת הכנסת.

ההצעה נתקבלה (ראה סעיף 15)

פ. רוזן:

אני חושב כי היתה כאן כוונה שוועדת הכנסת תקבע בכל מקרה אם הנמיבות מצדיקות כינסם ישיבה מיוחדת של הוועדה בימי הפגרה. את אין מקבלים הנחה זו, צריך לאפשר לסיעות לשלות נציגים אחרים אם חברי אותה ועדה אינם נמצאים במקום.

א. רוזיאל נאור:

אני הושבת כי יש לאפשר כינוסה של ועדה גם אם נציגי סיעה אחת בלבד דורשים זאת. אינני רואה כל טעם בכינוסה המוקדם של ועדת הכנסת, כי אינני חושב שאחת מוועדות הכנסת היא בעלת משקל רב יותר מחברתה. נוהג זה היה מקובל גם בכנסת הראשונה.

היו"ר ד. בר רב האי:

איןני רואה כל טעם במיבוך הפרואדורה על ידי הכנסת גורם נוסף: ועדת הכנסת. אני מציע לחלק סעיף זה לשני חלקים ולנסחו כדלקמן:
א. ועדת הכנסת רשאית להטיל על ועדה מסוימת להמשיך בעבודתה בימי הפגרה;
ב. בחוץ ימי הפגרה יזמן יושב-ראש הכנסת ועדה מבין ועדות הכנסת, לפי דרישת הממשלה או לפי דרישת שליש מחברי אותה ועדה.

ההצעה נתקבלה

הסתייגויות: חברת הכנסת רוזיאל מציעה לכתוב במקום המלים "שליש מחברי אותה ועדה" - "כל אחת מן המיעויות המיוצגות באותה ועדה"; חבר הכנסת רובין מציע במקום המלים "שליש מחברי הוועדה" - "רבע מחברי אותה ועדה".

הישיבה ננעלה בשעה 12.15